

N:o 36.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 April 1867, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 5) Utlåtande N:o 8, angående arbetslöse landtmäteritjenstemäns användande till särskilda göromål.

Utskottet har fått till sig remitterad, för behörig handläggning, en af Herr *A. G. Hollander* i Kammaren väckt motion, N:o 101, deruti motionären föreslagit en underdånig skrifvelse från Riksdagen till Kongl. Maj:t, med anhållan »det täcktes Kongl. Maj:t före nästa riksdag taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke de län, hvori öfverflödig landtmäteripersonal nu finnes, lämpligen kunde indelas i vissa distrikter, inom hvilka de kommissions-landtmätare, som fått sig desamma uppdragna, hade att, med eller utan biträde af vice kommissions-landtmätare eller auskultanter, ombesörja, oberäknadt förekommande skiftesförrättningar, upprättandet af hydrografisk karta öfver distriktet med dithörande beskrifning och afdikningsplaner, vidare att bearbeta distriktets ekonomiska karteverk samt jordbruksstatistik med upptagande och införande å karta och i särskild liggare af årligen skedda förändringar», hvarjemte motionären ifrågasatt, att, rörande arfvode och medel dertill, äfven skulle i öfvervägande tagas om icke nu utgående statsanslag för ekonomiska karteverkets bearbetande borde efter andra grunder fördelas.

Till stöd för denna framställning har motionären åberopat: att det är ett genom officiella uppgifter känt förhållande, att i mellersta och södra Sverige skiftesverket numera med stora steg nalkas sin fulländning samt att, med den i riket befintliga ringa återstoden af oskiftad mark, hvars skiftande dessutom beror på de enskilde egarne att underlåta, nuvarande generation af landtmäteritjenstemän icke ega tillfälle till arbete och bergning;

— att redan 1865 Landtmäteri-chefens embetsberättelse visade, att af 375 landtmätare endast 111 haft sin nödtorftiga utkomst af tjensten, 95 haft mindre än half sysselsättning och 33 alldeles saknat sådan, hvilket förhållande måste med hvarje år blifva än mer ogynnsamt; — att derföre den tidpunkt icke kunde vara synnerligen aflägsen, då de flesta medlemmarne af en aktningssvärd tjänstemannakorps, hvars verksamhet kraftigt befrämjat Svenska jordbrukets utveckling och framåtskridande, skulle komma att tillhöra en samhällsklass, som vill, men icke får arbeta, helst anställning vid bränvinstillverkningskontrollen, jernvägarne m. m. vore litet eller intet att påräkna, likasom den landtmäterikorpsen tillförsäkrade rättigheten till befordran vid landtstaten varit för densamma gagnlös; — att det dock icke är Staten värdigt, att låta en hel tjänstemannaklass i ekonomiskt afseende gå under, sedan Staten för ett visst ändamål begagnat dess arbetskrafter, utan Staten otvifvelaktigt kan på ett gagneligt sätt använda landtmäteritjänstemännen för befrämjande dels af kändedomen om landets tillstånd och behof samt dels af dess fortskridande odling; — att i vårt land, der stora sträckor ligga vattendränkta och till följd deraf odugliga, det skulle kraftigt bidraga till materiel utveckling och ökad afkastning om dylika trakter afvägdes, å karta lades samt plan till deras torrläggning och odling uppgjordes och jordegarna tillhandahölles; — att, om Rikets ekonomiska karteverk någonsin i sin helhet skall blifva till gagn, det måste samtidigt distriktvis bearbetas och skeende förändringar af odlad mark, nybyggen m. m. årligen inläggas på kartan, som efter vissa år borde förnyas; — samt att det vore allmänt bekant, huru ungefärliga och otillförlitliga de uppgifter till jordbruksstatistiken äro, som genom hushållningssällskapen insamlas, hvilka uppgifter, uppgjorda af personer, saknande tillgång till kartor äfvensom kunskap i deras användande och nya mätningars verkställande, måste blifva i hög grad vilseledande, och skulle, enligt motionärens förmenande, bearbetningen af hvarje Orts näringsstatistik samt karteverk jemte upprättandet af hydrografiska kartor utan tvifvel lämpligast ske genom landtmäteri-tjänstemännen, hvilkas hotande ekonomiska betryck derigenom skulle mildras.

Fastän Utskottet icke underskattar, utan erkänner motionärens goda afsigt med hans ifrågavarande förslag och icke förbiser de stora olägenheter, hvilka för landtmäteritjänstemännen i åtskilliga delar af riket uppkommit deraf, att derstädes skiftesverket i det närmaste fulländats och bemälde tjänstemän således sakna arbetsförtjenst af egoskiften, kan dock Utskottet icke biträda motionärens berörda förslag, enär dess genomförande skulle komma att föranleda stora utgifter för Staten, kommunerna och den enskilde samt jemväl sannolikt inleda ännu flere personer, att egna sig åt landtmäteriycket, hvars idkare i öfrigt hafva tillfälle till enskilda uppdrag

af den utaf motionären angifna och annan beskaffenhet, äfvensom det är öppet för landtmätare i de delar af riket, der landtmäterisysselsättning brister, att söka anställning å andra orter, hvarest detta ej är förhållandet, hvarförutan, med antagande af den utaf motionären ifrågasatta distriktsindelning, otvifvelaktigt skulle inträffa, att de trakter af riket, som blefvo tillgängliga för landtmätarnes verksamhet med hydrografiska kartors upprättande och tillhörande arbeten, deraf äro i mindre behof, än andra orter, der skiftesgöromålen lemna landtmätarne fullt arbete; hvartill kommer olämpligheten i allmänhet af Statens mellankomst för undanrödjande af dylikt missförhållande, som det af motionären öfverklagade, hvilket bör åt den enskilda omtanken öfverlemnas.

På grund häraf tillstyrker Uttkottet,
att Riksdagen anser den omförmälda motionen icke till
någon dess åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 Mars 1867.

På Utskottets vägnar:

Axel Reutercrona,

Ordförande.